

Met groene innovatie naar de top

Op 21 januari jl. vond er een bijeenkomst plaats ter afsluiting van het project 'Met groene innovatie naar de top'. Anderhalf jaar geleden startten branchevereniging VHG en kennisorganisatie TNO dit project met als doel het stimuleren van innovatie in de gehele groene sector. Het project is een belangrijke stap richting een vooruitstrevende en innovatieve sector, die aantrekkelijk is om in te werken en die bovendien een bijdrage levert aan een duurzame samenleving.

In augustus 2008 gingen TNO en VHG samen de uitdaging aan om de groene branche op de kaart te zetten op het gebied van vooruitstrevende en vernieuwende technieken. VHG sprak daarmee de ambitie uit een substantiële bijdrage te leveren aan een duurzame samenleving. Een aantal bedrijven werd vervolgens gevraagd om aan het project mee te doen. Deze casebedrijven hebben vervolgens de reeds door TNO ontwikkelde kennis toegepast. Er hebben in totaal vijf casebedrijven meegewerkt aan 'Met groene innovatie naar de top'. Bij ieder casebedrijf zijn enkele denktankbedrijven gevraagd mee te denken in het project. Per casebedrijf is er een technologisch en een sociaal thema gekozen. (zie kader, red.)

Synergie

Op een druilerige middag kwamen de deelnemers aan het project 'Met groene innovatie naar de top' bijeen in Houten. De opkomst was groot en de sfeer zat er meteen goed in. VHG-directeur Egbert Roozen deed zijn welkomstwoord en gaf aan zeer tevreden te zijn met de onderzoeksresultaten tot nu toe. Ook benadrukte hij dat innovatie nooit af is. Vervolgens gaf hij het woord aan George Dekker, de projectleider van TNO. Deze gaf zijn complimenten aan VHG en haar leden voor de getoonde ambities en durf. Dekker: "Er is heel veel naar 'buiten' gekeken en er was duidelijk sprake van synergie in het werken aan vernieuwing: 1+1=3!"

Niet vlekkeloos

Dekker evalueerde vervolgens het verloop van het project: "Er is veel inzet, betrokkenheid en initiatief getoond. Wel waren er grote verschillen tussen de verschillende casebedrijven." Dekker dankte iedereen voor zijn geduld, openheid en de plezierige samenwerking. Hij sprak over goede resultaten, maar er was ook ruimte voor reflectie: "Het project liep niet altijd vlekkeloos onder andere door cultuurverschillen." Kennisorganisatie TNO gaat van de wetenschap uit en de groene ondernemers werken en oordelen vanuit de praktijk. Dat strookt niet altijd met elkaar. Ook de waan van de dag zorgde voor de nodige obstakels en de rol van de denktankbedrijven kwam niet overal tot zijn recht. Pieter Lehnberg van SHNN beaamt dat: "Er was in ons geval weinig wisselwerking tussen casebedrijf en denktankbedrijven. We hebben daar al snel afscheid van genomen, er kwam niets uit. We hebben het ook verder in het project niet gemist."

Interactief

Na de evaluatie door de heer Dekker van TNO, werden de aanwezigen in twee groepen gesplitst. In de ene zaal werden presentaties over de sociale innovatiethema's gegeven door de deelnemende bedrijven. In de andere zaal kwamen de technologische innovatiethema's aan de orde. Elk casebedrijf gaf een presentatie over zijn eigen project. Er was veel interesse voor de resultaten van elkaars projecten, er werden vragen gesteld, discussies gestart. Kortom,

het werd een interactieve middag. Deelnemer Pieter Jan de Winter van Nationale Bomenbank (denktankbedrijf voor Ambius): "Ik was met name geïnteresseerd in de presentaties van de bedrijven. Ik vind het leuk om te zien hoe iedereen het op zijn eigen manier aanpakt. Zo leer je van elkaar. En natuurlijk was ik benieuwd naar de resultaten." Dick Verheij van Ambius: "De dag zelf is interessant. Als casebedrijf zijn wij maar met een klein stuk bezig, met name: hoe pas ik het toe in ons bedrijf. Nu vind ik het heel interessant om te horen, in het geval van CO₂-uitstoot, hoe andere bedrijven daarmee bezig geweest zijn. Maar ook van de andere thema's heb ik veel opgestoken. Het thema 'Geen groenafval maar grondstof' bijvoorbeeld, is voor ons als interieurbeplanters ook een interessant gegeven om te onderzoeken."

Onderzoeksresultaten

Het onderzoek startte bij ieder casebedrijf hetzelfde. Er werd beschreven wat de beginsituatie was. Daarna werd er een vraag geformuleerd hoe deze situatie te veranderen en/of verbeteren. Vervolgens ging men aan de slag met een scan, een workshop, een pilot of een diepgaand onderzoek naar de sociale of technologische innovaties. Dit alles in samenwerking met TNO. De resultaten van de activiteiten werden daarna besproken door casebedrijven en medewerkers van TNO, en er werd actie op ondernomen. Een voorbeeld van een actie op het gebied van sociale innovatie bestond uit de invoering van een 'Leeftijdscase-

bewustgesprek' onder 50'-ers. Daarbij komen onderwerpen als pré-pensioen, omscholing en mentorschap voorbij. Naast dit gesprek werd ook een preventief medisch onderzoek ingevoerd (Tomingroep met het thema Seniorenbeleid). Voorbeelden van technologische actiepunten waren het inzichtelijk maken van verwerkingskosten en het opstellen van een gunningcriterium (Tomingroep met het thema Geen groenafval maar grondstof) of het onderzoeken van de mogelijkheden en voordelen van fermenteren (*het omzetten van biologische materialen met behulp van bacteriën, celculturen of schimmels in afwezigheid van zuurstof, red.*). De Samenwerkende Hoveniers Noord Nederland (SHNN) kregen zelfs subsidie voor laatstgenoemd onderzoek. Met dit geld gaan zij vanaf dit voorjaar praktijkproeven opzetten. Van Vliet Harmelen en Pouwelse Tuinen hebben onderzoek gedaan naar de CO₂-uitstoot bij (de aanleg van) tuinen en dit resulteerde in (een aanzet tot) een CO₂-wijzer voor tuinen.

Conclusie

De conclusie na deze slotdag was duidelijk: de projectaanpak en de resultaten hebben tot praktische toepassing van nieuwe kennis en inzichten geleid. Deze kennis kan nu verder worden verspreid door VHG en de deelnemende bedrijven. Pieter Lehnberg van SHNN: "Als casebedrijf laten we zien dat wij als sector nadenken over duurzaamheid. Dit dient als reclame voor je bedrijf, maar ook voor de gehele branche. Je laat aan je klanten zien dat je met het onderwerp duurzaamheid bezig bent, dat je erover nadenkt. Dat is erg belangrijk." Ook Dick Verheij onderstreept de toegevoegde waarde van het project 'Met groene innovatie naar de top' en wil voortborduren op dit succes. "De start is goed, daar zijn nu resultaten uit gekomen, maar hoe gaan we dit nu vertalen naar de marktsituatie? Dat is pas resultaatbepalend. Het moet nu breed gedragen worden door de branche en geaccepteerd raken bij de eindgebruiker. De aanzet is er dankzij deze samenwerking tussen VHG en TNO."

Afsluiting

Na een intensieve middag was het laatste woord aan Egbert Roozen. Hij complimenteerde de deelnemende bedrijven met de onderlinge uitwisseling van informatie en de nieuwe inzichten die ze daarmee hebben ontwikkeld. Verder benadrukte hij de taak die VHG heeft nu het project is afgerond. Roozen: "We hebben hiermee veel mooie voorbeelden gevonden van het uitdragen van het branchebeeld. Wat gaan wij hier verder mee doen? VHG als kennisbron moet mee aanjagen, moet zorgen dat die kennis wordt verspreid."

We moeten ook zorgen dat de inspiratie die er nu is, wordt vastgehouden. (...) Een van de speerpunten van dit jaar is het uitdragen van meerwaarde van groen, van dat wat wij als groene branche doen en waarmee wij ons maatschappelijke gewicht laten zien. Dit project is daar natuurlijk een uitstekend voorbeeld van." ■

Kijk voor meer informatie op: www.vhg.org > Ondernemersloket > Innovatie. Daar vindt u documentatie van het project 'Met groene innovatie naar de top', waaronder de resultaten van de onderzoeken van de vijf casebedrijven.

Het project 'Met groene innovatie naar de top'

Er is in het project 'Met groene innovatie naar de top' gekozen voor een verband tussen technologische en sociale innovatie. Vaak komen technologische innovaties namelijk niet voldoende tot ontwikkeling omdat er te weinig rekening wordt gehouden met de mensen die de innovaties moeten uitvoeren.

De technologische thema's waaruit de deelnemende bedrijven konden kiezen waren 'Geen groenafval maar grondstof' en 'CO₂-wijzer'. De sociale thema's waren 'Goed werkgeverschap', 'Boeien en binden van medewerkers' en 'Seniorenbeleid'. De volgende casebedrijven hebben aan het project meegedaan:

- Ambius met 'CO₂-wijzer' en 'Boeien en binden van medewerkers';
- Samenwerkende Hoveniers Noord Nederland (vestigingsplaats provincie Drenthe) met 'Geen groenafval maar grondstof' en 'seniorenbeleid';
- BSI met 'Geen groenafval maar grondstof' en 'Boeien en binden van medewerkers';
- Tomingroep met 'Geen groenafval maar grondstof' en 'seniorenbeleid';
- Van Vliet Harmelen (en in een later stadium ook Pouwelse Tuinen) met 'CO₂-wijzer' en 'Goed werkgeverschap'.

